בהעלותך תשפ"ג

אשי ישראל

השיעור השבועי מפי מורינו
הרה"צ רבי יצחק לעזער שליט"א
בעל מחבר - תוך הנחל ושיחות מוהרא"ש

גיליון שסי"א

ניתן להאזין לשיעור בכל יום רביעי בשעה 22:10 בטלפון:077-2612984 שלוחה 9

חסדי ה' יתברך, אנחנו הגענו לפרשת **בהעלותך** – כאן בארץ ישראל, ובחו"ל עדיין פרשה אחת אחורה, והוא דבר פלא, שסידרו כך שבמשך כמה וכמה שבועות בני ארץ ישראל הם קדימה בפרשה אחת, ומובא בפוסקים (תשובות מהרי"ט, סימן ד') שזה ענין של הארת ארץ ישראל.

הרי עכשיו קיבלנו את התורה הקדושה, וארץ ישראל היא כמו הגבירה שהולכת לפני השפחה, דהיינו שכל העולם כולו נגרר אחר ארץ ישראל; מארץ ישראל מגיעים כל ההשפעות – ברוחניות ובגשמיות, ולחו"ל זה מגיע אח"כ... ועל כן זה דיקא עכשיו, אחר קבלת התורה, שהתקדמנו פרשה אחת קדימה – פרשת בהעלותך, ובחו"ל פרשת נשא.

פרשת בהעלותך, אצל אנשי שלומינו, יש לה דגש מיוחד, כי רבינו הקדוש (ליקו"מ ח"א סי' כא) גילה גילוי נפלא על המובא בתחילת הפרשה בעניין המנורה.

בסוף תורה זו, רבינו מדבר מ"**חיים נצחיים**"; כשרבינו אמר את השיחה הזאת, זה היה ליד בית העלמין, ורבינו אמר אז, שהזוכה לחיים נצחיים, הנשמה שלו תמיד חיה, זה לא דבר הנפסק באיזה שלב... אלא שמקודם היא בתוך גוף גשמי הנע ומסתובב כאן עלי–אדמות, ואח"כ הגוף במנוחה נכונה על משכנות מבטחים, אבל הנשמה היא אותה נשמה! **וכפי שאדם זכה לסגל לעצמו מצוות ומעשים טובים, ולמלאות את החיים שלו, כן יש לו "חיים נצחיים" – הוא חי לנצח!**

שזה הלימוד של רבינו הקדוש, ששמו עולה כמספר '**נצח**', וכמו שאמר רבינו: "**ניצחתי ואנצח**"; יש המפרשים "ניצחתי ואנצח" היינו ניצחון של גיבור המנצח במלחמה, ובאמת זה אחד מהפירושים, כי אדם צריך להיות גיבור בניצחון דקדושה – לנצח את

היצר הרע, לנצח את הקמים נגדו – מתנגדים, אנשים רשעים המנסים לעמוד נגד הקדושה, צריכים נגדם מידת הניצחון!

וזהו הכתוב אצל הקב"ה (ש"א טו, כט) "וְגַם נֵצַח יִשְׂרָאֵל לֹא יְשַׁקֵּר", **'נצח ישראל'** הוא דבר הקיים לנצח!

וזה הפירוש של **"ניצחתי ואנצח"**, **'ניצחתי'** – זכיתי לקשר את עצמי **לנצחיות**, **'ואנצח'** עוד! ע"י רבינו יש תקוה לכל עם ישראל לחזור בתשובה!

אנחנו חוזרים על זה הרבה, ואדם צריך להכנים זאת היטב במוחו: הענין של רבינו זה לא 'חסידות', 'מפלגה' וכו', רבינו זו הנשמה של משיח צדקנו, שאותה הקב"ה הוריד לזה העולם להכין את העולם לקראת הגאולה! כמה זמן יקח עד שנזכה לזה? כהזמן שנזכה שדבר רבינו ייכנס בעולם! ומי שזוכה לעסוק בהפצת אור החכמה לחוץ, בכל מיני דרכים – בהדפסה, בהפצה, בדיבור, בעידוד – בזה הוא מקרב את הגאולה!

כששאלו את ר' אברהם ב"ר נחמן שיגלה משהו מהמובא בספר של רביז"ל שבו מובא כל סדר הגאולה וכו', הוא לא רצה להגיד, כי היתה לו קבלה מרבינו, שמי שכן יודע מזה – לבל יפרסם את זה, אבל הוא היה רגיל לומר: **"דבר אחד אני כן יכול להגיד, כשהעולם יקבלו את הספרים והלימודים של רבינו, תכינו את עצמכם לגאולה!"**.

ומה עלינו לעשות? ראש וראשון עלינו לקרב את עצמנו, כל אחד יקרב את עצמו, יעורר עצמו "הרי אנחנו יודעים מהלימודים של רבינו, שהם הלימודים של משיח, בואו ננסה לראות איך אנחנו יכולים לקיים דברי רבינו", ובחדא–מחתא יכולים לקרב גם אחרים, הנה יש לנו בית ומשפחה – אשה וילדים, ועלינו להכנים אותם בתוך "תיבת נח" – המקום הקדוש הזה, שבזה ג"כ מקרבים את הגאולה, הרי צריכים לקרב את כולם – את המשפחה המורחבת ג"כ, וכן עוד ועוד נשמות ישראל – אם זה ע"י דיבור, אם זה ע"י הפצה, הדפסה, כל אחד כפי ענייני שיקח חלק וחבל בקירוב הגאולה!

זה מה שאמר רבינו **"ניצחתי"** – זכיתי להתקשר לאלו ה'**חיים נצחיים**', **"ואנצח"** עוד בעז"ה... אקרב את כל העולם! כי זו העבודה של משיח צדקנו, ואמר רבינו: **"אין הבדל ביני לבין משיח, רק שאצלי עדיין יש בחירה"**, מהי ה'בחירה'? שבני אדם אומרים: "זו

עוד חסידות... היה צדיק, רבינו מברסלב, זה דבר חשוב מאד, אבל יש עוד"... בוודאי שכל אלו האורות האחרים אלו צדיקים קדושים וטהורים, אבל יש הצדיק האמת, שהוא כלול מכל השבעה רועים!

וכמו שאומרים בפיוט "מעוז צור" בחנוכה: "**הקם לנו רועה שבעה**" – הקם לנו את הרועה הכולל שנכללים בו כל השבעה רועים, שכמובן זה הגילוי של משיח צדקנו, שהוא כלול מכל השבעה רועים ביחד – אברהם, יצחק, יעקב, משה, אהרן, יוסף ודוד. איזו זכות זו להתקרב לרבינו! לדעת מהלימודים של רבינו!

ואת הגילוי שמגלה רבינו על פרשת השבוע, שמענו את זה מפי מוהרא"ש משך כל השנים – מאז שזכיתי לשמוע את הדיבורים הקדושים של מוהרא"ש, והיה רגיל תמיד על לשונו התורה הזאת של רבינו – תורה כ"א, ואמר על עצמו שמיד כשהוא התקרב לרבינו, והתחיל ללמוד ליקוטי מוהר"ן, והגיע לתורה כ"א, על זה הוא שם את הדגש הכי חזק, ורוב התבודדותו באותן שנים היתה בעיקר על זה.

נקדים לומר, שלא בחינם התורה הזאת היא תורה **כ"א** דייקא, כי כ"א זה מספר המכוון כנגד השם **אהי"ה**, שהוא ענין של תשובה (ליקו"מ ח"א סי' ו), כי הפירוש של השם **אהי"ה** בתרגום הוא: '**אנא זמין למהווי**' – "אני מוכן להיות! אני מוכן שתהא לי הוויה!" זאת אומרת, אכן עדיין אני בתהליך של תשובה, ואני מחזק את עצמי, אבל "אני זמין" – אני מוכן! אני בדרך!

זה הפירוש של השם **אהי"ה**, ובו נגאלו עם ישראל ממצרים, וכמו שכתוב (שמות ג, יג) "**וַיֹּאמֶר מֹשֶׁה אֶל הָאֱלֹקִים הִנֵּה אָנֹכִי בָּא אֶל בְּנֵי יִשְׂרָאֵל וְאָמַרְתִּי לָהֶם אֱלֹקֵי אֲבוֹתֵיכֶם שְׁלָחַנִי אֲלֵיכֶם וְאָמְרוּ לִי מַה שְּׁמוֹ מָה אֹמַר אֲלֵהֶם**", אמר לו הקב"ה (שם, יד): "**אֶהְיֶה אֲשֶׁר אֶהְיֶה**"; עדיין לא גילה להם את שם הוי"ה, כי שם הוי"ה זה כבר השגה גדולה, שאדם ירגיש "היה, הווה ויהיה", הקב"ה איתא בכל פרט של החיים", זו השגה גדולה, אבל לפני זה, ההקדמה לזה הוא השם אהי"ה – "אני מוכן! אני רוצה!"...

שם אהי"ה הוא השם של רצון, שזה הכתר, שהיא המדרגה הכי גבוהה! מצד אחד זו רק הכנה, כי עדיין לא הגיע אל המקום האמיתי, אבל מצד שני זה המקום הכי גבוה, כי על 'רצון' אין שום גבול וצמצום!

ר' נתן אומר (בכמה מקומות) ש'רצון' זה 'עולם החירות' – "אני רוצה עד אין סוף!"... ולפעמים צריכים לצמצם את הרצון, וכמובא בדברי רבינו (ליקו"מ ח"ב סי' ז) שיש ענין של "הארת הרצון", ואומר רבינו שלפעמים אפילו באמצע האכילה – שזה דבר גשמי – אדם יכול לבוא להשתוקק ורצון חזק מאד עד שהוא לא יודע אפילו מה הוא רוצה...

מובא בחיי מוהר"ן: (חיי מוהר"ן, סימן תכה): **פַּעַם אַחַת אָמַר רַבֵּנוּ זַ"ל בְּזֶה הַלָּשׁוֹן: "דּוּרְךְ אֱמוּנָה קֶען מֶען קוּמֶען צוּ אַזוי אַ רָצוֹן, אָז מֶען זָאל נִיט וויסֶן וָואס מֶע וויל; מֶע זָאל שְׁרַייעֶן: גְּוַואלְד! בִּינְט מִיךְ, וָואךְ אִיךְ וֶועך וְכוּ' וְכוּ'"** ["עַל יְדֵי אֱמוּנָה אֶפְשָׁר לְהַגִּיעַ לְרָצוֹן כָּזֶה, שֶׁלֹּא יָדַע מַה שֶּׁרוֹצֶה, וְיִצְעַק: אֲהָהּ! קְשֹׁר אוֹתִי, כִּי אֲנִי נֶהְיָה וְכוּ'"], כתוב "וכו'", ובהשמטות כתוב ההמשך: **"צוּ רִיסֶען אוּף שְׁטִיקֶער אִיךְ וויל נִכְלָל וֶועךִין אִין דִּיר"** ["אֲנִי נִקְרָע לַחֲתִיכוֹת, אֲנִי רוֹצֶה לְהִכָּלֵל בְּךָ!"].

[איני יודע מדוע שמו את זה בהשמטות, אולי כי זה ריבוי אור...].

זה ענין של רצון, שהוא השם אהי"ה – **"אני רוצה!"... איפה אני אוחז עכשיו? צריך עיון... לא יודע בדיוק... אבל רצון יש לי עד אין סוף ועד אין תכלית!**

וזה הסוד של תפילה והתבודדות שרבינו גילה לנו, שבזה אדם יכול להוציא את הכל, לא צריך להתבייש, הוא יכול להגיד להקב"ה את כל מה שהוא רוצה! והנה בא הם"מ ומחליש אותו "מה אתה מדבר? הרי אתה אדם פשוט, הלוואי פשוט... אולי קצת פחות מ'פשוט'... ומה אתה מוציא מפיך כאלו רצונות?"... **אבל זה מה שאני רוצה! אני אומר להקב"ה מה אני רוצה!**

וזה נקרא בלשון הספרים הקדושים: **"פושט צורה ולובש צורה"** [יש לזה קשר גדול לפרשת השבוע, וכמו שיבואר. הרי כל פרשה ופרשה קשורה מתחילתה לסופה ולאמצעיתה], דהנה אמנם יש לאדם 'צורה' – את הגוף הגשמי, אבל אדם יכול להגיע לכזאת דרגה שהוא **'פושט'** את זו ה**'צורה'** הגשמית, **'ולובש צורה'** עליונה.

והקשר בזה לפרשת השבוע, מבואר עפ"י דברי המגיד ממעזריטש זי"ע[1], גבי המצוה של עשיית חצוצרות, שהמגיד אמר על זה: **'חצוצרות' היא**

1. מובא בספר 'מגיד דבריו ליעקב' - מספרי המגיד, שכתבו התלמידים את אשר שמעו מפי רבם, והרבה צדיקים מצטטים את המאמר הזה.

מילה מורכבת משתי מילים: 'חצי צורות', ואידך פירושא זיל גמור...

והנה, אצל צדיקים אמרו דיבור אחד, ואח"כ התלמידים החסידים דרשו על זה ימים ושנים! הלכו עם אותו דיבור ימים ושנים! רק מדיבור אחד ששמעו!

ענין החצוצרות בפשטות, שעשו "**שְׁתֵּי חֲצוֹצְרוֹת כֶּסֶף**", ועל ידי התקיעה בהם היו אוספים את הקהל כשעם ישראל היו נוסעים עם המחנות.

ותמצית הענין של החצוצרות – "חצי צורות", שאדם צריך לדעת שהוא מובנה משתי צורות: **צורת הגוף** – הצורה של כל אחד הנראית לאדם כשהוא מסתכל ב'ראי' – אם מותר להסתכל ב'ראי'... לפעמים אדם מסתכל ב'ראי', והוא רואה את צורתו הגשמית, אבל ה'ראי' הזה מראה לו רק את צורתו הגשמית, אבל את הפנימיות – אפילו C.T או M.R.I וכדו', הם אמנם רואים את האיברים הפנימיים, אבל את הנשמה שבתוך הגוף, שזה החיות של האדם, עדיין אין כזה מכשיר לראות זאת... המכשיר היחיד לזה הוא רק המוח של האדם, והקשר שלו אל הקב"ה בתפילה ובעבודת ה', שזה מגלה לו את הצורה הפנימית שלו.

וכל העבודה של האדם בכל ימי חייו היא, לקשר את שתי הצורות האלו יחדיו, שזה "**שְׁתֵּי חֲצוֹצְרוֹת כֶּסֶף**" – **'שתי חצי צורות'** ביחד, והן של "**כֶּסֶף**" דייקא, שהוא לשון של **כיסופים**, וכדי לחבר את 'שתי חצי צורות' אלו צריכים המון כ'יסופים, ר'צונות ות'פילות, שזה ר"ת כת"ר, כי זה מה שבונה את הכתר, ובזה חוזרים אנו לדברינו לעיל, שהשם אהי"ה הוא השם של הכתר, שאדם יבין שיש מעבר למה שהוא רואה בעיניו הגשמיות...

בעיניים הגשמיות רואים צורה גשמית – הן האדם על עצמו, הן על אחרים – אבל אם יש לאדם עיניים טובות, והוא מסתכל בפנימיות, זה כבר ענין אחר לגמרי, הוא רואה ש"**יש פה נשמה שמחיה את האדם! את כל רמ"ח איבריו ושס"ה גידיו!**".

כתוב בתיקוני זוהר, שהחיות של כל רמ"ח איברי האדם ושס"ה גידיו זה התורה והמצוות, **יש רוחניות!** ומובא שם, שכשאדם מזיז איזה איבר, ויש אנשים שמזיזים איבר אחד יותר מאחרים – זה הטבע של אדם, והוא חושב שזה טבע בלבד, כי כך הרגיל עצמו, **אבל זה לא ככה, אלא זה בגלל שהנשמה שלו שרויה באותו איבד באופן מיוחד**; אכן זה מתפשט בכל

הגוף, אבל יש מקומות שזה יותר מתפשט, וזה הגורם לאדם שהאבר הזה מתנענע יותר מכולם.

זה נקרא שאדם מנסה לחבר את שתי הצורות ביחד, והלשון של הספרים הקדושים (הרבי מרופשיץ זי"ע מזכיר את זה בפרשת השבוע, והוא עפ"י לשון חכמינו הקדושים – בר"ר כז, א): **צדיקים מדמים צורה ליוצרה**; כאמור, יש את הצורה הגשמית הנראית לעינינו, ויש את הצורה הפנימית, ומדמים את זה "**ליוצרה**" – זה הקב"ה, שהוא יוצר הכל; אצל הקב"ה לא שייך להגיד ענין של צורה, כי אין לו גוף ואין לו דמות הגוף, זה אלקות גמור, אבל בפנימיות אנחנו "**מדמים צורה ליוצרה**", דהיינו שמנסים לצאת מהגבול הגשמי של "צורת הגוף", ולדמות את זה "ליוצרה".

ואת זה למדים מכל הכלים שהיו בבית המקדש, ונקדים לשאול: מדוע פרשת המנורה הגיעה בפרשתנו? לכאורה אין זה מקומה... בפרשת תרומה מובא כל הציווי על כלי המקדש, בפרשת ויקהל מובא ענין עשיית הכלים ע"י בצלאל ואהליאב, וכן פרשת תצוה התחילה עם הדלקת המנורה, והנה קראנו עתה את פרשת נשא – קרבנות הנשיאים, ובפרשה זו מובא ענין מסע המחנות, ואח"כ כבר היו צריכים להגיע לארץ ישראל – בפרשת שלח, ומה נכנסה כאן פרשת המנורה?

העניין הוא (זאת מסביר הרה"ק מרופשיץ זי"ע, באותו קטע הנ"ל), כי כל כלי המשכן זה כדי להאיר את עינינו, כלי ביהמ"ק הם סמל, דמות ודוגמא שאדם יתבונן "מה יש לו"...

הגעת לביהמ"ק, ראית את המנורה המאירה, אתה לומד את צורת המנורה, מזה תיקח לעצמך לימוד והתעוררות, שכל הדברים האלו מאירים בתוכך!

זה מה שרביז"ל מלמדנו בתורה זו: המנורה הזאת יש עם הפנים שלך! יש לך שבעה נרות: שתי עיניים, שתי אוזניים, שני נקבי החוטם והפה, זו המנורה! המנורה שהיתה בביהמ"ק זו רק צורה המזכירה לך על כל זה!

ופרשה זו מגיעה דיקא עתה, אחר קבלת התורה [כי פרשת בהעלותך באה תמיד מיד אחר חג השבועות], ועם ישראל מכינים את עצמם לנסוע ולהתקדם לעבר ארץ ישראל, ואם לא פרשת המרגלים, וכל העיכוב שגרמה ההמתנה במדבר ארבעים שנה, היו מגיעים כבר לארץ ישראל.

והדבר הראשון, שהוא לימוד מאד הכרחי וחיובי, שמגלים לנו איך להתחיל את החיים, איך אנחנו מתקנים את הצורות שלנו, איך אנחנו מחברים את "שני חצי צורות" ביחד, ואיך אנחנו "מדמים צורה ליוצרה" – להקב"ה, שהוא צייר את הכל.

והתחלנו לומר, שלא בחינם הם הסימנים של ליקוטי מוהר"ן, הרי רבינו אמר על ספרו שהוא אתחלתא דגאולה, ספרו של משיח, וכמובן כל האותיות, סימני התורות, הכל מכוון מן השמים בצורה מדויקת; א"כ לא בחינם שזו תורה כ"א, שזה השם אהי"ה, השם של 'רצון', שמעורר את ה'צורה' הגשמית של האדם, שהיא תרצה להזדווג בצורה העליונה.

ורבינו מתחיל את התורה הזאת עם גילוי, שיש שכל מאיר שאדם זוכה אליו, שהוא מבין ומתקדם, אבל לא מגיעים מיד אל השכל הזה, צריכים מקודם הקדמות רבות, לאו בפעם אחת אדם זוכה להשיג את הכל...

ורבינו קורא לזה "אחור וקדם", שלכאורה היו צריכים להקדים 'קדם' לפני 'אחור', כי הרי 'קדם' הוא ראשון, ורק אח"כ זה 'אחור', א"כ מדוע בפסוק כתוב (תהלים קלט, ה) "אָחוֹר וָקֶדֶם צַרְתָּנִי"? למה מקדימים את ה'אחור'? זה מה שרבינו מסביר כאן, שאי–אפשר להגיע ל'קדם' אם אינך מקדים לפני כן את ה'אחור', דהיינו שיש לך סבלנות, ואתה מתחיל ממש מלמטה לעבור על עצמך, ובמה אתה עובד? איך מתחילים? מה מתחילים?

מסביר רבינו, שזו הצורה של המנורה – "**בְּהַעֲלֹתְךָ אֶת הַנֵּרֹת**", ואומר רש"י: **בְּהַעֲלֹתְךָ – על שם שהלהב עולה כתיב בהדלקתן לשון עלייה, שצריך להדליק עד שתהא השלהבת עולה מאליה**; כשמדליקים, יש ענין לאחוז את הנר, עד שהאש נתפסת ממש ועולה מאליה. אומר רבינו, שהרמז בזה הוא לשלהבת הלב.

לב איש הישראלי בוער תמיד עם רצון והשתוקקות חזקים אל הקב"ה; אם אדם לא היה פוגע בליבו, לא היה גורם חלישות ללב שלו, הלב שלו היה תמיד בוער!

ואדרבה, רבינו מזכיר בכמה מקומות, שצריכים לפעמים לצמצם את הלב, כדי שלא ישרוף את האדם לגמרי; רבינו מזכיר את הזוהר, שעל זה יש חמישה כנפי ראה המנשבים תמיד על הלב ומקררים אותו, וכמו שיש ברכב 'רדיאטור', שתפקידו לקרר את המנוע

ע"י המים, ואילולי פעולתו – היה הכל נשרף ח"ו, כן הוא בגוף האדם, ליבו בוער תמיד בהשתוקקות עצומה להקב"ה, וצריכים לקרר אותו, ומסביר רבינו (ליקו"מ ח"א סי' עח) שזה נעשה ע"י לימוד התורה, כי חמישה חומשי תורה הם חמישה כנפי הראה הנ"ל, שהם המנשבים על הלב ומקררים אותו.

כי אדם לא יכול לילך כל היום עם השתוקקות ובעירה, וילך אל השדה וכו' וכו', **אם לא יהיה לאדם צמצום – בסוף הוא שרוף... תורה ותפילה מוכרחים ללכת ביחד!**

זה הלימוד של רבינו בכל ליקוטי מוהר"ן: תורה ותפילה! כמובן, ישנן המצוות ומעשים טובים, שהן המצוות המעשיות שאנו מקיימים, אבל תורה ותפילה הן "תרין רעין דלא מתפרשין", בחינת (שה"ש ה, א) "**אִכְלוּ רֵעִים שְׁתוּ וְשִׁכְרוּ דּוֹדִים**" – הם מוכרחים ללכת ביחד! הנה אדם לומד תורה, אח"כ הוא מתפלל, אחר שהוא מתפלל – לומד תורה, מקיים מצוות, שזה הקיום של האדם! ועל כן, על האדם תמיד למצוא איך להלהיב את הלב שלו.

והציווי הזה נאמר לאהרן הכהן, וכדברי הפסוק: "**דַּבֵּר אֶל אַהֲרֹן וְאָמַרְתָּ אֵלָיו בְּהַעֲלֹתְךָ אֶת הַנֵּרֹת**", שזה הכהן הגדול, שהוא מדליק את הנרות בביהמ"ק כל יום בערב.

יש שיטה של הרמב"ם שהיו מדליקים את המנורה גם בבוקר, ויש על זה מקור בזוהר (יש מביאים מזה ראיה שהיה להרמב"ם זוהר, כי יש כזה זוהר), אבל רוב הראשונים אוחזים כמו שכתוב בפשטות בפסוק (שמות ל, ח) "**וּבְהַעֲלֹת אַהֲרֹן אֶת הַנֵּרֹת בֵּין הָעַרְבַּיִם** יַקְטִירֶנָּה" – את הקטורת אמנם היו מקטירים הן בבוקר והן בערב, זה פסוק מפורש, אבל הדלקת המנורה היתה בערב, וכנ"ל בדברי הפסוק "וּבְהַעֲלֹת אַהֲרֹן אֶת הַנֵּרֹת **בֵּין הָעַרְבַּיִם**", אך שיטת הרמב"ם נובעת מהכתוב בפסוק הקודם (שם, ז): "וְהִקְטִיר עָלָיו אַהֲרֹן קְטֹרֶת סַמִּים בַּבֹּקֶר בַּבֹּקֶר **בְּהֵיטִיבוֹ** אֶת הַנֵּרֹת יַקְטִירֶנָּה" – שבקטורת של הבוקר היתה 'הטבת הנרות', ורוב המפרשים אומרים 'הטבה' היינו **ניקוי** המנורה מהנשאר ממה שדלק כל הלילה, אך שיטת הרמב"ם שגם בבוקר היו **מדליקים** אותה.

ושיטת הרמב"ם היא רמז נפלא, שהעבודה של אדם תהיה תמיד

להתחדש בבוקר, לא רק **הניקיון** אלא גם **להדליק** כפי כוחו, ובעיקר לפנות ערב, כי איתא בגמרא (חולין ס:) **"שרגא בטיהרא מאי אהני"** – באור היום לא מבחינים באורו של נר, על כן צריכין להתחזק בהדלקת המנורה בעיקר לפנות ערב, כדי שיאיר לו.

[המנורה של ביהמ"ק לא היתה בגלל אור גשמי, אלא זה היה כדי לשדר אור לכל העולם, ועל כן אוחז הרמב"ם שגם בבוקר היתה ההדלקה, ולא שייך ענין ד"שרגא בטיהרא מאי אהני"].

נשוב לענייננו: מי קיבל את הציווי על הדלקת המנורה? **"דַּבֵּר אֶל אַהֲרֹן וְאָמַרְתָּ אֵלָיו בְּהַעֲלֹתְךָ אֶת הַנֵּרֹת"** – זה אהרן הכהן הגדול, הוא הצדיק, הוא זה שמדליק את המנורה!

זו היתה מצוה מיוחדת דוקא לכהן הגדול, שהוא הצדיק המובחר מן העם, בחינת (עפ"י ויקרא כא, י) **"הַכֹּהֵן הַגָּדוֹל מֵאֶחָיו"** – שאחיו גידלו אותו ובחרו בו; אהרן הכהן היה **"בחיר ה'"** – הקב"ה בחר בו, הוא הצדיק הגדול שמקרב את נשמות ישראל, כי הרי מידתו של אהרן הכהן היא **"אוֹהֵב שָׁלוֹם וְרוֹדֵף שָׁלוֹם אוֹהֵב אֶת הַבְּרִיּוֹת וּמְקָרְבָן לַתּוֹרָה"** (אבות א, יב).

זה היה אהרן הכהן, שהוא אחד מהשבעה רועים, ובזכות אהרן הכהן מתראה גילוי שכינה לנשמות ישראל, כי **'אַהֲרֹן'** אותיות **'נִרְאָה'**, כבוד ה' מתגלה לעם ישראל ע"י הצדיק שעושה את העבודות!

ולא רק את העבודות בביהמ"ק, אלא פתאום רואים שאהרן הכהן רץ – עם בגדי כהונה, ואם צריך הוא מפשיט את בגדי הכהונה – ומזדרז לסדר איזו בעיה דחופה ב'שלום בית'...

שעל זה קמו עוררין, וכמו שכתוב (תהלים קו, ז) **"וַיְקַנְאוּ לְמֹשֶׁה בַּמַּחֲנֶה לְאַהֲרֹן קְדוֹשׁ ה'"**, ומוהרא"ש זי"ע היה מפרש (בשם אחד מהצדיקים), שהיתה תמיהה גדולה: אהרן הכהן הגדול, עושה עבודות כה קדושות – הדלקת המנורה, הקטרת הקטורת, כל הקרבנות, ופתאום הוא רץ [לא סתם בחוץ עם בגדי כהונה, אלא גם בעזרה] כדי לסדר 'שלום בית' בין בני זוג?! הוא צריך לדבר עם בני הזוג, לחזק אותם ולהחיות אותם... איך עושה זאת?!...

אנשים שלא מבינים זאת, אזי **"וַיְקַנְאוּ לְמֹשֶׁה בַּמַּחֲנֶה לְאַהֲרֹן קְדוֹשׁ ה'"**, הם לא מסוגלים להבין את זה...

וכך היה גם עם משה רבינו, שאמרו "מדוע הוא נמצא כ"כ הרבה זמן עם אנשים?! עומדים עליו בשביל דיני תורה, הוא צריך לעשות שלום בין שני אנשים הרבים על איזה חמור... משה רבינו צריך להכריע בין אלו האנשים... תן למשה רבינו להיות סגור בבדידות, שהגבאים לא יתנו להיכנס... מה משה רבינו עושה בתוך המחנה?!"...

אך על משה רבינו כתיב [קראנו זאת עתה במתן התורה – שמות יט, יד]: "**וַיֵּרֶד מֹשֶׁה מִן הָהָר אֶל הָעָם**" – הוא היה בהר, והנה הוא בעם, וכבר אנשים עומדים לפניו עם טענותיהם – "הוא לקח לי, הוא גנב לי"... ומשה רבינו צריך לדון אותם וכו' כל מיני טענות וכו'; זו עבודתו הקדושה של הצדיק.

וכאמור, כן אהרן הכהן, שהוא "**אֹהֵב שָׁלוֹם וְרוֹדֵף שָׁלוֹם**" – היתה לו מידת השלום, והיה משכין בין איש לאשתו ובין אדם לחברו, עד שמובא בדברי חכמינו הקדושים (אבות דרבי נתן, פרק כד): "**יותר מג' אלפים מישראל היה שמם אהרן**"; כי אהרן הכהן עשה 'שלום בית', וכך זכו ב"ה להביא עוד ילדים, וכולם נקראו בשמו של אהרן...

ואהרן "קִדּוֹשׁ ה'" מקבל את הציווי: "**בְּהַעֲלֹתְךָ אֶת הַנֵּרֹת**" – אתה תדליק את המנורה "**עד שתהא שלהבת עולה מאליה**" – אומר רבינו: היינו שלהבת הלב; **הצדיק מדליק נרות גשמיים, אבל באותו זמן הוא מעורר את נשמות וליבות עם ישראל, שיתחילו לכסוף ולהשתוקק אל הקב"ה!**

ואומר הפסוק: "**אֶל מוּל פְּנֵי הַמְּנוֹרָה יָאִירוּ שִׁבְעַת הַנֵּרוֹת**", אומר רש"י: **אֶל מוּל פְּנֵי הַמְּנוֹרָה. אל מול נר האמצעי**; והדקדוק בזה פשוט הוא [ומובא בספרים הקדושים]: אם כל הנרות פונים אל הנר האמצעי – וכדברי רש"י, מדוע כתיב "אֶל מוּל פְּנֵי הַמְּנוֹרָה **יָאִירוּ שִׁבְעַת הַנֵּרוֹת**"? היה צריך להיות כתוב "**יאירו ששת הנרות**", כי היה את הקנה האמצעי, שהוא "פני המנורה", ואליו האירו ששת הנרות, ומהו "**שִׁבְעַת הַנֵּרוֹת**"?

יש בזה הבנה עמוקה, המובנת היטב עפ"י דברי רבינו: "**פְּנֵי הַמְּנוֹרָה**", שהוא הנר האמצעי, הוא הַפֶּה הקדוש!

ידוע שמזמור "למנצח" (מזמור ס"ז בתהלים) הוא בצורת מנורה[2], והוא מסודר עפ"י שבעת הפסוקים שישנם

2 . זה מובא מהקדמונים, ואיתא בדברי המהרש"ל [שהיה כמעט כמו אחד מהראשונים], ובתשובות מהרש"ל הוא כנראה המקום הראשון שמודפס מזמור "למנצח" בצורת המנורה.

במזמור זה[3] [אמנם יש שמונה פסוקים, אך את הפסוק הראשון שמים בחלק העליון של המנורה, היינו המילים "לַמְנַצֵּחַ בִּנְגִינֹת מִזְמוֹר שִׁיר" מחלקים בשבעת הנרות העליונים], ג' פסוקים נמצאים בצד אחד, ג' פסוקים בצד השני, ופסוק אחד באמצע.

מי ששם לב, ישנו שינוי בין הדפוסים בעניין המיקום של שבעת הפסוקים, יש שמתחילים זאת מימין לשמאל, ויש שמתחילים משמאל לימין (לא ראיתי עדיין הטעם למה זה כך).

בסידור שהדפיסו אצלנו זה מתחיל מימין לשמאל, ולכאורה י"ל שהכי מקובל זה מי שעושה משמאל לימין – כי כן הוא בהדלקת הנרות בחנוכה, אך באמת, גם בזה יש מחלוקת, למשל: ביום שביעי או שמיני של חנוכה, יש בזה חילוקי מנהגים מהיכן מתחילין להדליק, ומסתמא מזה נובע חילוקי הציורים שיש בדפוסים שונים בצורת ה"למנצח", אך מה שמקובל אצל רוב העולם שמתחילים מצד שמאל ופונים לימין, כדברי חכמינו הקדושים (יומא טו:): **"כל פינות שאתה פונה לא יהו אלא דרך ימין"**; ולכן מתחילים עם הנר היותר שמאלי, וממשיכים לימין, אכן יש בזה שיטות שונות, אבל כן המנהג המקובל אצל רוב העולם.

ולכן הפסוקים של "למנצח" בצורת מנורה הולכים בדרך זו, אחר שכתוב למעלה הפסוק הראשון: **"לַמְנַצֵּחַ בִּנְגִינֹת מִזְמוֹר שִׁיר"**, מתחיל בקנה הראשון הפסוק: **"אֱלֹקִים יְחָנֵּנוּ וִיבָרְכֵנוּ יָאֵר פָּנָיו אִתָּנוּ סֶלָה"**, ובקנה השני הפסוק: **"לָדַעַת בָּאָרֶץ דַּרְכֶּךָ בְּכָל גּוֹיִם יְשׁוּעָתֶךָ"**, ובקנה השלישי: **"יוֹדוּךָ עַמִּים אֱלֹקִים יוֹדוּךָ עַמִּים כֻּלָּם"**, ואח"כ בקנה האמצעי כתיב: **"יִשְׂמְחוּ וִירַנְּנוּ לְאֻמִּים כִּי תִשְׁפֹּט עַמִּים מִישֹׁר וּלְאֻמִּים בָּאָרֶץ תַּנְחֵם סֶלָה"**, זה הקנה הפנימי.

ובצד השני ג' הפסוקים האחרונים – **"יוֹדוּךָ עַמִּים אֱלֹקִים יוֹדוּךָ עַמִּים כֻּלָּם"** [שהוא אותו פסוק כמו הקנה השלישי], ואח"כ: **"אֶרֶץ נָתְנָה יְבוּלָהּ יְבָרְכֵנוּ אֱלֹקִים אֱלֹקֵינוּ"**, ואח"כ הפסוק האחרון: **"יְבָרְכֵנוּ אֱלֹקִים וְיִירְאוּ אוֹתוֹ כָּל אַפְסֵי אָרֶץ"**.

ולפי דברי רבינו ז"ל, אלו הם שבעת הנרות: **שתי העיניים, שתי האוזניים, שני נקבי החוטם, ו"פני המנורה" זה הקנה הפנימי, שבו הפסוק "יִשְׂמְחוּ וִירַנְּנוּ לְאֻמִּים כִּי תִשְׁפֹּט עַמִּים מִישֹׁר וּלְאֻמִּים בָּאָרֶץ תַּנְחֵם סֶלָה"**, שזה ה'**פה**', שהוא "פני המנורה", שזה

3 . אלו שבעת הפסוקים, זה מה שאנו מכוונים בספירת העומר.

יתגלה לכל העולם כולו, ויתקיים "**יִשְׂמְחוּ וְיַרְנְּנוּ לְאֵמִים כִּי תִשְׁפֹּט עַמִּים מִישׁוֹר**", כי אז יקוים (צפניה ג, ט) "**כִּי אָז אֶהְפֹּךְ אֶל עַמִּים שָׂפָה בְרוּרָה לִקְרֹא כֻלָּם בְּשֵׁם ה' לְעָבְדוֹ שְׁכֶם אֶחָד**"; זה "**פני המנורה**", שהוא הקנה האמצעי, שהכל תלוי בו!

זו קדושת שבעת הנרות שעליה מדבר פה רבינו ז"ל:

שתי העיניים – אלו הם ב' הפסוקים שישנם בצדדי המנורה, כי הרי למנורה ששה קנים מצדיה, והקנה האמצעי הקבוע הוא הפה, ואליו פונים משני הכיוונים, נמצא א"כ שהעין הימינית [או העין השמאלית] זה הפסוק הראשון, והעין השניה זה הפסוק האחרון – "**יְבָרְכֵנוּ אֱלֹקִים**" וגו'.

וכן שתי האוזניים, אחד הוא הפסוק "**לָדַעַת בָּאָרֶץ דַּרְכֶּךָ**" וגו', והשני הוא הפסוק "**אֶרֶץ נָתְנָה יְבוּלָהּ**" וגו', ושני נקבי החוטם זה אותו פסוק: "**יוֹדוּךָ עַמִּים אֱלֹקִים יוֹדוּךָ עַמִּים כֻּלָּם**", ומובן היטב עפ"י דברי רבינו, כי זה כנגד החוטם, ועל זה צריכים סבלנות עצומה, כי על דברים אלו – "**וּתְהִלָּתִי אֶחֱטָם לָךְ**" (ישעיהו מח, ט) – צריכים מאד סבלנות, סבלנות רבה צריכים כדי להגיע לכל העניינים האלו, ואצל משיח כתיב (ישעיהו יא, ג) "**וַהֲרִיחוֹ בְּיִרְאַת ה'**" – משיח יכנים ריח טוב באדם, שיהיה לו ריח טוב!

מה זה 'ריח טוב'? כח של "להריח טוב"! רבינו מזכיר (תורה ב) את הגמרא שהיה לנו לא מזמן בדף היומי בסוף מסכת סוטה (מט.): **אמר: ריחא דחנוניתא אני מריח. אמר ליה: בני, טהרה יש בך**; אם יש לך ריח טוב – סימן שיש בך טהרה, שזהו (ישעיהו יא, ג) "**וַהֲרִיחוֹ בְּיִרְאַת ה'**" – זה הסימן אם יש לך "**יראת ה'**"!

הכלל, אומר רבינו: יש שבעה נרות – שתי עיניים, שתי אוזניים, שני נקבי החוטם, והפה.

מוהרא"ש היה רגיל לומר, שכשהוא התקרב לרבינו, התורה הזאת זה מה שבנה אותו, כשהוא ראה את התורה הזאת של רבינו, הוא הבין שפה מונח וגנוז כל הסוד! כי הרי רבינו אומר בפירוש: "איך זוכים לשפע אלקי" – איך אדם זוכה שיש במוחו שפע אלקי, היינו שהוא לא מפסיק לרדוף אחר הקב"ה, להשיג ולהבין שהכל לכל אלקות, וצריכים לזה הקדמות, בחינת "אחור", לפני שמגיעים ל"קדם", והכל גנוז כאן – בשבעת הנרות!

וחיה רגיל מוהרא"ש לומר, שעיקר התבודדותו כשהתקרב בשנות צעירותו היה על התורה הזאת, לבקש: "רבש"ע, תזכה אותי לעיניים קדושות!"...

קדושת העיניים: הפסוק אומר (תהלים לד, טו) **"סוּר מֵרָע וַעֲשֵׂה טוֹב"**, כלומר יש את ה'סור מרע' שבדבר, ויש את ה'עשה טוב' שבו, ובקדושת העיניים **'סור מרע'** היינו לשמור על העיניים, כמה זו עבודה קדושה שאדם לא יחפש דברים שונים כדי להיכשל!

סיפור ידוע היה אצל הבעש"ט הקדוש [עתה, בחג השבועות, היה לנו את ההילולא של הבעש"ט], שהגיע אליו תלמיד אחד שרצה לימוד בשמירת העיניים, וביקש מהבעש"ט שילמד אותו בזה, הורה לו הבעש"ט: "לך לכפר פלוני ופלוני, תתאכסן שם קצת זמן, ושם תלמד מהי שמירת העיניים".

התלמיד שומע דברי רבו, איננו שואל שאלות, קם ונוסע. הגיע לאותו אדם, ביקש ממנו להתאכסן אצלו, הלה נתרצה והכניסו בכבוד גדול.

והנה, אותו תלמיד מנסה להתחקות אחר מעשי מאחרו, אך איננו רואה שום דבר מיוחד, מהרהר בליבו "אם הבעש"ט שלחני לכאן, ואמר שממנו אלמד מהי שמירת העיניים, מן הסתם הוא צדיק גנוז, ויש לו 'עבודות' וכו'", אבל למעשה הוא לא ראה אצלו משהו מיוחד...

[לא שאצל צדיקים יכולים לראות משהו מבחוץ, כי פנימיות קדושתם של הצדיקים אינה נראית לחוץ (ליקו"מ ח"ב סי' קטז), אבל כנראה אצל אותו אדם הוא ראה דברים מאד פשוטים, ולא הבין מדוע רבו הקדוש שלחו אליו...].

חלפו להם כמה ימים, ועדיין לא מבין התלמיד מדוע הגיע הנה... והוא אפילו החל לחשוב לנסוע חזרה...

ובצהרי היום, בעודו נח על מיטתו, הוא שם לב שבצד החדר בחלקו העליון, יש מקום בקיר הנראה כמו חלון סתום. עד עתה לא היה לו אפילו זמן להבחין בכך, אבל עכשיו שם לב לזה בעודו נח, ומאד סיקרן אותו מה ענין החלון הזה הנמצא שם...

ממחשבה למעשה הוא לקח איזה כיסא או ארגז, וטיפס על ארון שעמד שם, ופתח הוילון שהיה שם, ולאחריו תרים, ואח"כ פתח הפתח שסתם את החלון, ולפני עיניו התגלה החצר של השכן הגוי, ובו נעשים דברים בלתי רצויים, רחמנא לצלן, והוא תכף ומיד סגר את

החלון, והתחרט אפילו מדוע ראה, יען כי היה עובד ה', וסגר הכל וירד משם.

תכף ומיד החליט אותו תלמיד שבוודאי הגיע זמנו לילך משם, ובפרט שיש לו ניסיונות במקום הזה... ארז את חפציו, הגיע לבעל הבית, נתן לו תודה על ההארחה שעשה לו, ולפני שהלך אמר לבעל הבית: "שאלה אחת יש לי עליכם", והחל לספר שהוא עלה לחלון וראה מה שראה – הוא לא התבייש, וסיפר לו מה יש שם, וכמובן שהתחרט על שראה, ותמה בפניו: "איך אתה גר פה? איך יש לך בית ליד כאלו שכנים?"...

ענה ואמר לו בעל הבית: "**אני גר פה כבר עשרים וחמש שנה, ואף פעם לא עלה על דעתי לעלות אל החלון ולפתחו! כשבניתי את הבית ידעתי שיש לי שכנים לא טובים, וכבר אז סתמתי את החלון בכל מיני סתימות, ולא היה מעניין אותי כלל וכלל מה יש שם, ואתה חיית פה כמה ימים וכבר תפסת וראית מה יש שם?!**"...

"הבנתי"... הרהר התלמיד, "יישר כח, תזכו למצוות", אחל לבעל הבית, ותכף חזר לעירו כשמבין היטב את רוח קדשו של רבו, ועתה יודע היטב מהי שמירת העיניים...

למה לחפש?! מספיק הניסיונות שממילא יש לאדם, בנוסף לזה לקחת מכשירים טמאים או חוברות טמאות, רחמנא לצלן?! "לא... אני מחפש איזו פרסומת שחשוב לי לדעת"... **שם אתה מחפש פרסומת?!** כשירצו למכור לך את ה"בית הלבן" – יבואו אליך... לא תמצא את זה בתוך החוברות האלו... או שאדם אומר "הפרסומת שיש על הרחוב אני צריך להסתכל בה, כי אולי יש שם איזה 'מבצע חינם'"... **חינם זה הסטרא אחרא!**

זה ענין של שמירת העיניים, **אל תחפש!** תראה מה שאתה צריך לראות! שזו הברכה הכי גדולה, שעל זה מתפללים אל הקב"ה, ובזה אנו מגיעים לעניין של "פני המנורה", כי זה ענין ה'פה', כי כדי לזכות לשמירת העיניים אדם צריך להתפלל הרבה להקב"ה: "**רבש"ע, שאני לא אראה מה שאני לא צריך לראות, שלא אחפש לראות!**"... יש סקרנים שצריכים לראות ולהסתכל על כל דבר ברחוב – על נשים וכו', **מה אתה מחפש?!**... אם יש דבר חשוב שעליך לקרוא – חשבונות שצריך לשלם וכו', בסדר, אבל מה אתה צריך לחפש מעבר לזה?!

שזו כל הטומאה של המכשירים הטמאים, ששורפים את האדם לגמרי! כח הראיה מושך את האדם להסתכל בזה – כל הסמארטפון וכו' זה משגע את האדם! מוהרא"ש היה תמיד אומר, שעל זה נאמר (דברים כח, לד) **"וְהָיִיתָ מְשֻׁגָּע מִמַּרְאֵה עֵינֶיךָ אֲשֶׁר תִּרְאֶה"...**

איך אלו האחראים על המכשירים הם כאלו מיליארדרים עד שבנו כזאת אימפריה של הטכנולוגיה? כי זה קל מאד למשוך את האדם... מביאים לאדם מכשיר – פעם לא היה דבר כזה כלל, זה רק בעשרים–שלושים שנה האחרונות – שבו יכול לגלוש לאיפה שהוא רוצה, ומה יעשה הבן שלא יחטא?! **שמירת העיניים זה הדבר הראשון!** שאדם יזכה לקיים לשון רבינו בתורה זו: **"ויעצים עיניו מראות ברע"**, אל תחפש! וכמו אותו תלמיד שחיפש והסתכל, **מה אתה מצפה לראות שם? לפתוח את הויילון ופתאום יהיה "גילוי שכינה"?!... יהיה שם "גילוי אלקות"?!...** הגילוי הזה יגיע עד אליך, אל תדאג...

זה נקרא **'סור מרע'** בשמירת העיניים, ומהו ה**'עשה טוב'**? אומר רבינו בתורה הראשונה בליקו"מ: **להסתכל על החכמה והשכל שיש בכל דבר;** להסתכל ולראות דברים טובים, בחינת (משלי כב, ט) **"טוֹב עַיִן הוּא יְבֹרָךְ"**, לראות את הטוב אצל השני, בבית – על אשתך, על הילדים, **להתרכז תמיד על דברים טובים!**

זה נקרא **'קדושת העיניים'**, שאדם מנסה להתרכז תמיד ולראות דברים חיוביים, דברים טובים, ויש לו **"טוֹב עַיִן"** – הוא מפרגן לכולם...

אוזניים – יסתום אוזניו מלשמוע רע; הגמרא אומרת (כתובות ה:) שלכן יש את האליה אצל האוזן, כדי יסתום אוזניו משמוע דברים אסורים, או ידחוף האצבע.

למה אדם סקרן לשמוע כל דבר?! הוא רואה כמה שמדברים – "אני צריך לשמוע", "אולי מדברים ממני", "אולי מדברים מפלוני"... צריך לדעת "חדשות"... **מה שאתה צריך לשמוע – יגיע עד אליך!**

ולפי צורת המנורה במזמור "למנצח", הרי שגבי האוזניים זה הפסוק השני: **"לָדַעַת בָּאָרֶץ דַּרְכֶּךָ בְּכָל גּוֹיִם יְשׁוּעָתֶךָ"** – מה שאתה צריך לדעת, יגיע לאוזניים שלך!

להרה"ק ר' נחמן מהארדענקא זי"ע היה את הברכה הזאת [מהבעש"ט], שהוא לא שמע מה שהוא לא היה צריך לשמוע...

פעם דיבר הבעש"ט בשבח תלמידו ר' נחמן מהארדענקא זי"ע, ור' נחמן ישב שם באחד ממקומות השולחן, ולפתע רואים את ר' נחמן מטה אוזנו לכיוון רבו כחפץ לשמוע יותר את דברי הבעש"ט, וזה גרם צחוק בעיני האנשים, כי הנה הבעש"ט מדבר בשבחו, והנה הוא מטה אוזנו כאפרכסת לשמוע הדברים...

הסביר להם הבעש"ט הקדוש: **"הוא לא שומע מילה אחת ממה שאני אומר... הוא מטה אוזנו כי פתאום הוא הפסיק לשמוע את מה שאני אומר... וזאת מחמת שיש לו את הברכה הזו שהוא לא ישמע מה שהוא לא צריך לשמוע... עכשיו הוא לא צריך לשמוע כשאני משבח אותו"...**

איזו ברכה לאדם שהוא לא שומע מה שהוא לא צריך לשמוע! אפילו שאומרים לו שצריך לשמוע חדשות... "מדברים תחת הגב שלך"... דברים שאדם מאד מעוניין בהם, וחושב שצריך לדעת מהם... [אם צריך להזהיר אותך כמו שהזהירו את גדליה בן אחיקם שיישמר מפני ישמעאל בן נתניה, אזי צריך לחשוש ולהישמר, אבל לא סתם לחשוב "ההוא מדבר עליי", "ההוא מדבר עליי"...].

היו כל מיני 'צדיקים' שהיו באים תמיד למוהרא"ש: "אתם יודעים? פלוני ופלוני מדברים עליכם" וכו', מוהרא"ש היה תמיד עונה להם בתקיפות: **"זה מה שאתה מביא לי?!"...**

ההוא רצה להראות שהוא 'מקורב' וכו', אז הוא מספר למוהרא"ש את הדברים האלה, אבל מוהרא"ש היה עונה לעומתו: **"מה אתה מביא לי?! וכי אני צריך לדעת את כל הזבל שמדברים?! אתה חושב שזו מצוה?!"...**

הכלל, צריך האדם **לאטום אוזניו משמוע ברע**, זה ה'סור מרע' שבאוזניים, ומהו ה'**עשה טוב**'?

אומר רבינו: קדושת האוזניים ב"קום ועשה" זה **אמונת חכמים**, בבחינת (משלי כב, יז) **"שְׁמַע דִּבְרֵי חֲכָמִים"** – לשמוע דברי חכמים! **זה הריפוי! זו הרפואה! זה "אוזניים קדושות" – שמע דברי חכמים! שזו הברכה הכי גדולה...**

שזהו המבואר לעיל, שאהרן הכהן הוא זה שקיבל את הציווי **"בְּהַעֲלֹתְךָ אֶת הַנֵּרֹת"**, כי הכהן הגדול הוא הצדיק, שאם זוכה לשמוע לדברי הצדיק – אז יש לו אוזניים טובות, וכבר יזכה לדעת ולהבין את כל מה שהוא צריך לדעת...

ו"**ש**'מע ד'ברי ח'כמים" ר"ת '**חָדָשׁ**' – החכמים יכניסו בך **התחדשות**, שתמיד **תהיה חדש**!

ואח"כ יש את שני נקבי החוטם, שזה ענין של סבלנות, לשמור מכעס; **כמה רבינו מדבר מגנות הכעס, כמה צריכים לשמור מכעס**!

רבינו אומר (ליקו"מ ח"א סי' סח) שכשאדם כועס מתקיים בו (איוב יח, ד) "**טֹרֵף נַפְשׁוֹ בְּאַפּוֹ**", רחמנא ליצלן; ר' חיים ויטאל כותב (עפ"י דברי הזוהר בפרשת תצוה, המדבר מגנות הכעס) שעל ידי מידת הכעס האדם טורף את הנשמה שלו לגמרי!

חטא אחר גורם רק כתם, וכתם יכולים לכבם, שמים במכונת כביסה, יורד הכתם ונעשה הבגד נקי... אבל על כעס כתיב "**טֹרֵף נַפְשׁוֹ בְּאַפּוֹ**" – כך ממש! ולפי המשל של הבגד המלוכלך, במקום שמנקה הבגד ונהיה נקי, אתה קורע את הבגד לחתיכות... וצריכים רחמים רבים כדי להחזיר את הנשמה שטרף ע"י כעסו – וכמבואר בזוהר הנ"ל ובדברי האר"י הקדוש.

זה ניסיון גדול, לא קל, ובפרט בבית – יש לאדם ניסיונות קשים מאד של כעס, ואדם צריך להישמר מזה מאד.

ובזה מוהרא"ש היה מחבר את תורה ס"ח הנ"ל – בעניין הכעס, לתורה שאחריה – תורה ס"ט, שבה אומר רבינו שכל הכסף וכל השפע בא בזכות האשה [ב' תורות אלו נאמרו ביחד, והן חיבור אחד], אמר מוהרא"ש: **זה החיבור שיש בין ב' תורות אלו – שמירה מכעס וכבוד האשה, כי רוב הניסיונות האלו מגיעים ע"י הכעס בבית; האשה אמרה משחו 'לא במקום', והבעל מיד מתפרץ וכו', הוא לא מבין שמלבד שהוא טורף בזה את נפשו, באותו זמן הוא גם טורף את כל השטרות או הצ'קים...** [לא שטרות קטנים, אלא שטרות גדולים... פה בארץ השטר הכי גדול הוא שטר של 200, ופעם ראיתי באיזה מוזיאון שטר של 500 דולר, ויש שטר של 1,000 דולר, ואולי גם של 5,000 (לא רואים את זה בשוק, אבל יש כזה דבר)].

כי הנפש, הכסף, האשה, כל זה הוא חיבור אחד, ולכן אדם צריך המון סבלנות, זה הניסיון של האדם! ואם אדם לא עומד בניסיון, הוא "**טֹרֵף נַפְשׁוֹ בְּאַפּוֹ**", ואח"כ אין לו ישוב הדעת, בבית הכל מהופך, הוא בורח, האשה בורחת, וצריכים רחמים רבים אח"כ להשקיט את זה... אבל אדם צריך להיות חזק ב'**סור מרע**' של

החוטם, מחזיק את האף בסבלנות רבה, יש לו "אף ברי"...

שמו של המלאך הממונה על הגשם והפרנסה הוא "**אַף בְּרִי**", וכמו שכתוב (איוב לז, יא) "**אַף בְּרִי יַטְרִיחַ עָב**" [וכדאיתא בתוספות ריש מסכת תענית], ומזכירים את זה בתפילת גשם במוסף דשמיני עצרת: "**אַף בְּרִי אֶתֵּת שֵׁם שַׂר מָטָר**", ומטר ופרנסה זה ענין אחד.

ולכאורה יש להבין, מה פשר שמו של המלאך "**אַף בְּרִי**"? מהו פירושו של שם זה?

הלימוד בזה פשוט הוא: "**אַף בְּרִי**" היינו '**אף בריא**', אם יש לך אף בריא – חוטם בריא, יהיה לך פרנסה!

זה ה'**סור מרע**', להישמר מאד ממידת הכעס, ומהו ה'**עשה טוב**'? "**וַהֲרִיחוֹ בְּיִרְאַת ה'**" – ריח טוב! להריח ריח טוב, שיהיה לאדם ריח טוב, שינסה להכנים באנשים ריח טוב, **תמיד!**

רבינו אומר (ליקו"מ ח"ב סי' ח), שהאומר תוכחה לאחר והוא איננו ראוי לכך, הוא מכנים ריח רע בשני, מוכיח אותו בדרך לא ראויה; בבית נותן ביקורת תמיד – "למה עָשִׂית כך וכך?!"... **אתה גורם בזה לריח רע!**

רבינו נותן לזה משל: עומד פח אשפה, המלא בדברים לא כ"כ נעימים, כשהפח עומד ללא כל תזוזה – ובפרט אם יש עליו מכסה – לא מריחים מאומה, אבל אם תפתח אותו, תיקח מקל ותתחיל לערבב תכולתו, יברחו מכל האזור...

אומר רבינו: אותו דבר אצל אדם המוכיח את השני בביקורת, והוא לא יודע איך לעשות את זה, בזה הוא רק מגביר את הריח הרע.

את אותו הדבר תעשה בדרך של אהבה – "אולי אפשר בדרך אחרת, אתה אדם כ"כ טוב, לא מתאים לך; את כ"כ טובה, לא מתאים לך הדבר הזה"... זה כבר סיפור אחר לגמרי...

זה נקרא שיש לאדם 'ריח טוב', והוא תמיד יודע איך להעביר הריחות לא טובים; מה עושים כשיש ריח לא טוב? משפריצים בושם, שזה מכסה את כל הריח הרע; וזו חכמה גדולה, איך להרבות בריחות טובים, במקום לעשות ביקורת על אחרים – לתת דיבורים טובים, זה מה שנותן ריח טוב!

זה ענין שני נקבי החוטם, ובמזמור "למנצח" בצורת המנורה הם אותו פסוק: "**יוֹדוּךָ עַמִּים אֱלֹקִים יוֹדוּךָ עַמִּים**

כֻּלָּם״, וזה נמצא משני צדדי אמצע המנורה, ״**יוֹדוּךָ עַמִּים אֱלֹקִים**״ – יתנו תודה להקב״ה, שזה ענין של הריח הטוב הנ״ל, ענין של תודה והודאה להקב״ה ולאנשים אחרים, שזה ענין של הכרת הטוב, **זה סותם את כל הריחות הרעים; שלא יגיעו לידי ריחות לא טובים!**

ועל כן מובן עתה מהו ״**אֶל מוּל פְּנֵי הַמְּנוֹרָה יָאִירוּ שִׁבְעַת הַנֵּרוֹת**״ – שהכל צריך לפנות אל הנר האמצעי, שזה הפה, כי איך מגיעים לכל זה? לא קל... עיניים קדושות, אוזניים קדושות, חוטם בריא, איך? זה ע״י ״**פְּנֵי הַמְּנוֹרָה**״, שזה ר״ת ׳**פֶּה**׳, זה מביא את האדם להכל!

וגם על זה בעצמו צריכים להתפלל, היינו על הפה בעצמו, כי הרי הוא אחד משבעת הנרות, ובוודאי כולם פונים אל הנר האמצעי, אבל כתיב ״**אֶל מוּל פְּנֵי הַמְּנוֹרָה יָאִירוּ ׳שִׁבְעַת׳ הַנֵּרוֹת**״, והקשנו לעיל: מדוע ״שבעה״ ולא ״ששה״? עפ״י האמור מובן מאד: **כי גם על זה בעצמו צריכים להתפלל, שאדם יזכה לפה קדוש!**

׳**סור מרע**׳ בעניין הפה: שלא ידבר דברים שליליים; כמה צריכים להתגבר ולהיזהר בקדושת הפה, שלא לדבר דברים רעים ח״ו – לשון הרע, רכילות, קללות, ה׳ ישמור; לשמור בזה מאד! תשים ׳אטב׳ על הפה... שלא יצא מהפה! קשה לאדם, הוא מרגיש לפעמים שהוא ממש ׳מתפוצץ׳, **תשמור!**

סגולה נפלאה ל׳שלום בית׳: אדם יחזיק בכיסו ׳אטב׳, וכשיודע שעלול להגיע לידי ניסיון של כעס – האשה תגיד משהו וכו׳, לפני שתיכנס אל הבית תשים את ה׳אטב׳ על השפתיים, תסגור עמו את השפתיים, וכך תיכנס הביתה, זו הסגולה הכי טובה ל׳שלום בית׳... זה מיד יגרום צחוק אצל כולם – האשה תצחק, הילדים יצחקו, ויהיה ׳שמח׳... וכשישאלו ״מה זה?״ תענה: ״זה שמירת הלשון – שמירת השפתיים״... **כמה אדם צריך לשמור!** ולשים את ה׳אטב׳ על השפתיים זה מאד עוזר, ככה הפה אטום...

׳**עשה טוב**׳ בעניין הפה: דיבורי תורה, דיבורי תפילה, עוד שנים מקרא ואחד תרגום, עוד פרק תנ״ך, עוד פרק משניות, עוד דף גמרא, כל דיבור מקדש את הפה! תפילה – להתפלל אל הקב״ה, שזו הסגולה להגיע לכל דברי!

שבזה חוזרים לתחילת דברינו, שזה ענין תורה **כ״א** דייקא – שהוא ענין

של תשובה, שם **אהי״ה**, שבו מסביר רבינו מהו **״בְּהַעֲלֹתְךָ אֶת הַנֵּרֹת״**, ואיך מתחילים?

עם התפילה, עם הפה! זו ההתחלה! זו ההתחלה, האמצע והסוף! אדם שמקדש את הפה שלו, הוא זוכה לכל טוב! והלשון של רבינו (ליקו״מ ח״ב סי׳ קיא): **״לְכָל הַטּוֹבוֹת שֶׁבְּכָל הָעוֹלָמוֹת״.**

שהקב״ה יעזור לנו שנזכה לכל זה; בפרשת **בהעלותך** מאד מסוגל לבקש הרבה על זה, לזכות לזה, שהקב״ה יזכה אותנו שנזכה למנורה קדושה וטהורה, שנזכה לכל הקדושות שבכל העולמות בעז״ה, ובכח זה תבוא הגאולה השלימה!

זכות הדפסת והפצת הגיליון

לעילוי נשמת האישה הכשרה הצדקת
חינקא חיה באבא בת רבי אברהם דוב ע״ה, ולע״נ הרה״ח ר׳ בנימין ביניש בן ר׳ יחזקאל שרגא נ״י ולעילוי נשמת מיכל רונית ע״ה בת שרה ויצחק.

להצלחת בנימין בן אהרן נ״י וכל משפחתו ולהצלחת כל התורמים והעוסקים במלאכת הקודש שיחיו.

ולרפואתם המהירה של
נתן יחזקאל שרגא בן חינקא חיה באבא נ״י
הילד ישי בן סילקא יעל נ״י
ולרפואת צוריאל בן סגולה סיגלית נ״י
נעמי מרים בת חוה תחי׳
סילקא יעל בת אביבה תחי׳
משה בן אירן נ״י

ולע״נ ר׳ שלמה חנוך חרש ז״ל בן ר׳ ישראל משה, האשה ליאת שרה בת מרדכי ע״ה, ר׳ יעקב דוד בן אברהם ז״ל, מרת איטה בת הירש, האישה הכשרה מרת חנה בילא בת ברוך ע״ה. ולעילוי נשמת הדסה שולמית בת יצחק מנחם שיבלט״א. לע״נ אליעזר שלמה ז״ל בן בנימין שיבלחט״א. לע״נ אהרן בן שלמה ז״ל, לע״נ הילד יהונתן ז״ל בן אושרה דינה תחי׳ ולע״נ סיוון בת אליהו ע״ה

ניתן לקבל מידי שבוע במייל את הגליון ״אשי ישראל״ בכתובת
3070817gm@gmail.com
להצטרפות לרשימה התפוצה

לתרומת עבור העלון לרפואה הצלחה וכדו׳ ניתן לפנות לטלפון: 052-7691732

breslevsheli.co.il